[2023] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਰਵੀ ਢੀਂਗਰਾ

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ

(2009 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 987)

ਮਾਰਚ 01, 2023

[ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਵੀ. ਨਗਰਨਾਥਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਐਸ ਐਸ.364ਏ, 363 ਅਤੇ 364 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸੋਧ 148. 364ਏ ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਐਸ.149, ਆਈ ਪੀ ਸੀ- ਐਸ.148 ਦੇ ਤਹਿਤ 3 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ 364ਏ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹਨ- ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ; ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਧਮਕੀ, ਅਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਅਗਵਾ, ਅਗਵਾ, ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ; ਅਤੇ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-21 ਦੇ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦੋ ਬਿਆਨ ਹਨ, ਇਕ ਬਿਆਨ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਘਰ ਪਰਤਣ ਤੋਂ 2 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਬਦਲਾਅ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ, ਧਮਕੀ ਦੇ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ; ਦੂਜਾ, ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ; ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ, ਧਮਕੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਅਰਥਾਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਨੂੰ ਰੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਇਹ ਵੇਰਵੇ ਡਬਲਯੂ/ਐਸ.364ਏ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਸ਼ ਯਾਨੀ ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਧਮਕੀ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ-ਧਮਕਾਉਣਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਮੌਤ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਇੰਨੀ ਘੱਟ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸੀਮਾ ਹੈ, ਯੂ/ਐਸਐਸ.363, 364 ਅਤੇ 364ਏ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਅਰਥਹੀਣ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਡਬਲਯੂ/ਐਸ.364ਏ ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ .363 ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਐਸ.216 ਦੇ ਨਾਲ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਰਵੀ ਢੀਂਗਰਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਆਯੋਜਤ: 1.1 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 363 ਅਗਵਾ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 364 ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 364ਏ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਧਮਕੀ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੰਨਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਹੈ; ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਉਮਰ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦੀ ਕੈਦ। ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਅੰਤਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦੇਣਾ। [ਪਾਰਾ 12 ਅਤੇ 13] [173-ਐਫ-ਜੀ ; 176-ਈ-ਐਫ]

ਲੋਹਿਤ ਕੌਸ਼ਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2009) 17 ਐਸਸੀਸੀ 106; ਅਨਿਲ ਬਨਾਮ ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਉ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ (2006) 13 ਐਸਸੀਸੀ 36 [2006] 9 ਐਸਯੂਪੀਐਲ. ਐਸਸੀਆਰ 466; ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ (2007) 11 ਐਸਸੀਸੀ 633: [2007] 4 ਐਸਸੀਆਰ 332; ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2015) 9 ਐਸਸੀਸੀ 502 [2015] 10 ਐਸਸੀਆਰ 816 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

1.2 ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਗਵਾ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ 'ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਧਮਕੀ' ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਆਚਰਣ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਦਾ ਬਿਆਨ 18.02.2000 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਤੋਂ ਘਰ ਪਰਤਣ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ, ਇੱਥੇ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਤ ਨੂੰ 'ਰਿਵਾਲਵਰ' ਨਾਲ ਧਮਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਸਹੀ ਬਿਆਨ ਇਹ ਸੀ, "ਇੱਕ ਰੁਮਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਲਾ ਕੱਪੜਾ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰਿਵਾਲਵਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣਗੇ।" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਢਲੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਮਿਤੀ 15.04.2002 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵੇਰਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਿਆਨ: ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਗਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚਾਕੂ ਅਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਧਮਕਾਇਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ।" ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਪਹਿਲੀ, ਧਮਕੀ ਦੇ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ; ਦੂਜਾ, ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਧਮਕੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਅਰਥਾਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਨੂੰ ਰੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ। ਇਹ ਵੇਰਵਿਆਂ ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਧਮਕੀ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਧਮਕੀ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ-ਧਮਕਾਉਣਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ, ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਮੌਤ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇੰਨੀ ਘੱਟ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸੀਮਾ ਹੈ, ਤਾਂ 363, 364 ਅਤੇ 364ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਅਰਥਹੀਣ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 15][179-ਐਫ-ਐਚ; 180-ਏ-ਡੀ]

2. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 216 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 364ਏ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 363 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਐਲਈ., ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ 2000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, [ਪੈਰਾ 17 ਅਤੇ 18] [180-ਐਚ; 181-ਏ, ਜੀ-ਐਚ; 182-ਏ

ਐਸ.ਕੇ. ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ (2021) 9 ਐਸਸੀਸੀ 59; ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੈਣੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਐਨਸੀਟੀ ਸਰਕਾਰ) (2013) 7 ਐਸਸੀਸੀ 256: [2013] 7 ਐਸਸੀਆਰ 340; ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਬਨਾਮ ਕਰੀਮੁੱਲਾ ਓਸਾਨ ਖਾਨ (2014) 11 ਐਸਸੀਸੀ 538: [2014] 3 ਐਸਸੀਆਰ 588; ਡਾ. ਨੱਲਾਪਰੇਡੀ ਸ਼੍ਰੀਧਰ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2020) 12 ਐਸਸੀਸੀ 467 : [2020] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1116 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਰਵੀ ਢੀਂਗਰਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ

ਮੱਲੇਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2004) 8 ਐਸਸੀਸੀ 95: [2004]

4 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 441 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2006] 9 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 466	ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 13
[2007] 4 ਐਸਸੀਆਰ 332	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 13
[2015] 10 ਐਸਸੀਆਰ 816	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 13
[2004] 4 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 441	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 16
[2013] 7 ਐਸਸੀਆਰ 340	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 18
[2014] 3 ਐਸਸੀਆਰ 588	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 18
[2020] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1116	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 18

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2009 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 987

2003 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਏ ਨੰਬਰ 525 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 13.02.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2009 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 989-990, 986, 988 ਅਤੇ 2023 ਦਾ 645।

ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, (ਐਸ.ਸੀ.ਐਲ.ਐਸ.ਸੀ.), ਸੌਰਵ ਸੁਨੀਲ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਸਾਈਮਨ ਬੈਂਜਾਮਿਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਸ਼ਿਖਾ ਸੈਂਸਨਵਾਲ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ, ਕਮਲੇਂਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ

ਰਾਕੇਸ਼ ਮੁਦਗਲ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਡਾ: ਮੋਨਿਕਾ ਗੁਸਾਈਂ, ਦਿਨੇਸ਼ ਮੁਦਗਲ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਿਤਾ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਐਡਵਾਂਸ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਗਰਨਾਥਨਾ, ਜੇ.

2012 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ @ ਐਸਐਲ.ਪੀ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰਬਰ 5296 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੁੱਟੀ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਛੁੱਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਪੰਜ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 13.02.2008 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ('ਆਈ ਪੀ ਸੀ') ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 148, 149 ਅਤੇ 364ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। , ਸੰਖੇਪ ਲਈ). ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲਾਂ/ ਐਸ ਐਲ ਪੀ ਨੰ	ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ	ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲੰਘ ਗਈ
2009ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 987	ਰਮਨ ਗੋਸਵਾਮੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 3)	6 ਸਾਲ, 8 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 10 ਦਿਨ ਜੇਲ ਹਿਰਾਸਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮਿਤੀ 31.01.2023 (ਮ੍ਰਿਤਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਅਪੀਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
2009ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 987	ਰਵੀ ਢੀਂਗਰਾ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 4)	7 ਸਾਲ, 10 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 13 ਦਿਨ (ਜੇਲ ਹਿਰਾਸਤ 31.01.2023 ਅਨੁਸਾਰ 13.05.2009 ਤੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ) ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮਿਤੀ
2009ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲਨੰ. 987ਅਤੇ 2009 ਦਾ 988 ਨੰਬਰ	ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰ. 5)	ਹਿਰਾਸਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 989-990/2009	ਬਲਜੀਤ ਪਾਹਵਾ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 2)	7 ਸਾਲ, 8 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 2 ਦਿਨ (31.01.2023 ਦੇ ਜੇਲ ਹਿਰਾਸਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਨੁਸਾਰ 13.05.2009 ਤੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ)
2012 ਦਾ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰਬਰ 5296	ਪਰਵੇਜ਼ ਖਾਨ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1)	3 ਸਾਲ, 7 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 2 ਦਿਨ (ਜੇਲ ਹਿਰਾਸਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮਿਤੀ 31.01.2023 ਅਨੁਸਾਰ 28.07.2012 ਤੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ)

2009 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 987, ਰਮਨ ਗੋਸਵਾਮੀਸਟੈਂਡਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 08.04.2019 ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਵੀ ਢੀਂਗਰਾਲੋਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 2009 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 987 ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

3.ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਸਿਟੀ ਥਾਨੇਸਰ ਵਿਖੇ 15.02.2000 ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ.64 ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਡਾ. ਐਚ.ਐਸ. ਸੋਬਤੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-20) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਹਰਸ਼ (ਪੀਡਬਲਯੂ-21) ਉਮਰ 14

ਰਵੀ ਢੀਂਗਰਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ [ਬੀ. ਵੀ. ਨਗਰਨਾਥਨਾ, ਜੇ.ਜੇ

ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ 1653/13 ਜੋ ਉਕਤ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ ਅਤੇ 9ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਨੀਸ਼ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-4) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵੇਰੇ 8:15 ਵਜੇ ਦੋ ਮੁੰਹਮਿਆਂ ਵਾਲੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੇ ਹਰਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਰੂਤੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਲਿਆ। ਬਿਨਾਂ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਰੰਗੇ ਹੋਏ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਸੇ ਦਿਨ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਲਾਂ ਆਈਆਂ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-20 ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਫਿਰੌਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਹਰਸ਼ ਸੋਬਤੀ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 04:00 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਤੇ 16.2.2000 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 04:30 ਵਜੇ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-11 ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਰਾਠੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਕੋਲ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਸਵੇਰੇ ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਈ।

4. ਕਿ 09.03.2000, 12.03.2000, 13.03.2000 ਅਤੇ 14.03.2000 ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ-20 ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਰੌਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੁਨੇਹਾ 15.03.2000 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 2:30 ਵਜੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। 15 ਲੱਖ, ਉਸਨੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। 12 ਲੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਨੇਹਿਆਂ 'ਚ ਮਿਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-20 ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਤ 8:15 'ਤੇ ਟਰੇਨ 'ਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਬੈਗ ਨਾਲ। ਜਦੋਂ ਰੇਲਗੱਡੀ ਅੰਬਾਲਾ ਵਿਖੇ ਰੁਕੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰ ਗਿਆ। ਉਹ ਵਾਪਸ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਬੈਗ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਰਨਾਲ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-20 ਸਿਵਲ ਡਰੈੱਸ ਵਿਚ ਦੋ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਪੁਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਬੈਗ ਵਿੱਚ ਨਕਦੀ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਵੀ ਦੁਹਾਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ-19) ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਕਾਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਸਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਸੀ. 17.03.2000 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ, ਰਵੀ ਢੀਂਗਰਾ, ਬਲਜੀਤ ਪਾਹਵਾ, ਪਰਵੇਜ ਖਾਨ ਅਤੇ ਰਮਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ 03.02.04.2000 ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। . ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ, ਨੇ 06.06.2000 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ।

5. ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਫਾਸਟ ਟ੍ਰੈਕ ਕੋਰਟ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ, ("ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ", ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ) ਨੇ ਧਾਰਾ 364, 364ਏ, 342, 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ 27 ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ 72 ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 164 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸੀਆਰ.ਪੀਸੀ', ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ 5 ਕੇਸ ਸੰਪਤੀਆਂ, 13 ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਆਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਪੀ.ਸੀ

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਥਾਨਕ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 18.03.2000 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 20.03.2000 ਨੂੰ ਤਫਤੀਸ਼ੀ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। 15 ਲੱਖ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਵੀ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-20 ਨੂੰ ਫਿਰੌਤੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 148 ਅਤੇ 364ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਰਮੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 29.05.2003 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਤਹਿਤ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ, ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 364ਏ ਤਹਿਤ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 2000/- ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਣਗੀਆਂ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ? ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਨ।

ਰਾਜ [ਆਈ ਬੀ.ਵੀ. ਨਗਰਨਾਥਨਾ, ਜੇ.]

ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਅੰਤਰ ਹੋਣ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ "ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਸੀ। ਗਵਾਹ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਖੋਜੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ" ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-20 ਦੇ ਰੁਖ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-20 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 20 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਖੁਦ, "ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ।"

9. ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 363 ਜਾਂ 365 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 506 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ.

ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

11.05.2009 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਕੱਟੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ

10. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰਸ਼ ਸੋਬਤੀ, ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ- ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੱਭੇ ਹਨ। 21 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 364ਏ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 363 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ

ਸ੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਲੀਗਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਸ.ਕੇ. 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ। ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ, (2021) 9 ਐਸਸੀਸੀ 59

("ਐਸਕੇ ਅਹਿਮਦ") ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਮੂਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਦੇ 15.04.2002 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ 15.02.2000 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਕੋਈ ਧਮਕੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਮੰਗ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-12 ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-13 ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਗਵਾਹ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਮੁਦਗਲ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਲਈ ਏਏਜੀ ਸਿੱਖਿਅਕ ਨੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖਾਰਜ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

11. ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਤੱਥ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 363 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਧਾਰਾ 361 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 363, 364 ਅਤੇ 364ਏ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਧਾਰਾ 361: ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ। ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ, ਜੇ ਕੋਈ ਮਰਦ, ਜਾਂ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਔਰਤ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਾਬਾਲਗ ਦਿਮਾਗ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਦਿਮਾਗ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ, ਅਜਿਹੇ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਵਿਆਖਿਆ। ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ "ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਅਪਵਾਦ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੋ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਅਨੈਤਿਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼

ਧਾਰਾ 363: ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ। ਜੋ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 364. ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ। ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 364 ਏ. ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ, ਆਦਿ - ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਤਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰੌਤੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਟ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ।"

12. ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 363 ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 364 ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 364ਏ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਧਮਕੀ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੰਨਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ, ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਉਮਰ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ।

ਅਗਵਾ ਦੀ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਕ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸੂਖਮ, ਦਰਜੇਬੰਦੀ ਵਾਲੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਜੁਰਮ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤੱਤਾਂ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀਆਂ ਕਠੋਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਲੋਹਿਤ ਕੌਸ਼ਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (2009) 17 ਐਸਸੀਸੀ 106 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਅਧੀਨ

“15.. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਹੋਰ ਵੀ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਭਾਵਨਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨਿਰਣਿਆਂ ਵਿੱਚ।"

13. ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨਿਲ ਬਨਾਮ ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਵ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, (2006) 13 ਐਸਸੀਸੀ 36 ("ਅਨਿਲ"), ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ (2007) 11 ਐਸਸੀਸੀ 633 ("ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਗੁਪਤਾ") ਅਤੇ ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ। ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (2015) 9 ਐਸਸੀਸੀ 502 ("ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ") ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਏ) ਅਨਿਲ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਜੋ ਸੰਬੰਧਤ ਅੰਸ਼ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"54. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਕੱਢੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:

(i) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

(ii) ਘੱਟ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

(iii) ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਬਨਾਮ) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਠੋਸ ਪਾਲਣਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਗਲਤ ਜੋੜ

ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਸਿਰਫ਼ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

55. ਧਾਰਾ 364 ਅਤੇ 364-ਏ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਇੰਨਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਤਲ ਧਾਰਾ 364 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 364 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਤਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਰਿਹਾਈ.

56. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਦਮਨ ਲਈ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਜੋ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਅਧੀਨ ਕਲਪਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਵਾ ਫਿਰੌਤੀ ਲੈਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।"

ਬੀ) ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਗੁਪਤਾ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"8. ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9. ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਸ਼ ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਵਾ/ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦੇ ਜੁਰਮ ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਹਨ।

ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ, ਦੂਜਾ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦੀ ਧਮਕੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ। ਜੇਕਰ ਤਿੰਨ ਤੱਤ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ। ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਸੀ) ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"25.... ਧਾਰਾ 364-ਏ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖਰੇ ਹਿੱਸੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (i) ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ; (ii) ਮੌਤ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ (iii) ਅਗਵਾ, ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ, ਅਜਿਹੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਜਾਂ ਅਸਲ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਫਿਰੌਤੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਧਾਰਾ 383 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਰਿਹਾਈ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਹੀ ਨਹੀਂਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੱਟ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਅੰਤਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰੌਤੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ

14 ਸਭ ਤੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਐਸਐਲ ਅਹਿਮਦ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੜਾਅ ਜਾਂ ਭਾਗ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ,

i ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ,

ii.ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਧਮਕੀ, ਅਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਅਗਵਾ, ਅਗਵਾ, ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਅਤੇ

iii ਜਦੋਂ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"12. ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

(i) "ਜੋ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ"

(ii) "ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ,

(iii) ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਤਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰੌਤੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ"

(iv) "ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, "ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ"। ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ "ਅਤੇ" ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਵੀ ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (ਏ) ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਜਾਂ (ਅ) ਉਸ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ, ਜੇਕਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ ਤੀਜੀ ਸ਼ਰਤ "ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਤਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰੌਤੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਤੀਸਰੀ ਸ਼ਰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ "ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ" ਧਾਰਾ 364-ਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ "ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਅਗਵਾ , ਆਦਿ "ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

13. ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ "ਅਤੇ" ਜੋੜ ਕੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ।

14. ਸੰਜੋਗ "ਅਤੇ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 364-ਏ ਨੈਂ ਵਾਰ "ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੰਯੋਜਕ "ਅਤੇ" ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 364-ਏ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਅਰਥਾਤ "ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ" ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੇਸ ਅਗਲੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਜਾਂ" ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

15. ਸ਼ਬਦ "ਅਤੇ" ਸੰਯੋਜਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਕ੍ਰਾਫੋਰਡ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਅਨੁਕੂਲ" ਅਤੇ "ਸੰਯੁਕਤ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ:

"...ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਯੋਜਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਝਿਜਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।"

33. ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

(i) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ; ਅਤੇ

(ii) ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ,

(iii) ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰੌਤੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ "ਅਤੇ" ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿੱਚ

ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਰਤ (ii) ਜਾਂ (iii) ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਸਕੇ ਅਹਿਮਦ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 363 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਵਾਧੂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ:

"42. ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਸਥਾਪਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਸਥਾਈ ਹੈ। ਦੀ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਪਰ ਅਗਵਾ ਦਾ ਜੁਰਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਪੈਰਾ 19 ਅਤੇ 20 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਜੁਰਮ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 363 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ।"

15. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਬਿਆਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਗਵਾ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੇ 'ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਧਮਕੀ' ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਸੀਂ 18.02.2000, ਐਲਈ, ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਤੋਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਵਾਲਵਰ ਨਾਲ ਧਮਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੀ। ਸਹੀ ਬਿਆਨ ਇਹ ਸੀ, "ਇੱਕ ਰੁਮਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਲਾ ਕੱਪੜਾ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰਿਵਾਲਵਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣਗੇ।" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਆਨ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 15.04.2002 ਦੀ ਮਿਤੀ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵੇਰਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਗਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚਾਕੂ ਅਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਧਮਕਾਇਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ।" ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਪਹਿਲੀ, ਧਮਕੀ ਦੇ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਦੂਜਾ, ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਧਮਕੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ i. ਈ, ਪੀਡਬਲਯੂ-21 ਨੂੰ ਰੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ। ਇਹ ਵੇਰਵਿਆਂ ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਧਮਕੀ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਧਮਕੀ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ-ਧਮਕਾਉਣਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ, ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਮੌਤ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇੰਨੀ ਘੱਟ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸੀਮਾ ਹੈ, ਤਾਂ 363, 364 ਅਤੇ 364ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਅਰਥਹੀਣ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

16. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੱਲੇਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, (2004) 8 ਐਸਸੀਸੀ 95 ("ਮੱਲੇਸ਼ੀ") ਵਿੱਚ ਉਦਾਹਰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ, ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 364 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਐਸ ਕੇ ਅਹਿਮਦ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੱਲੇਸ਼ੀ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੰਗ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹਟਦਾ। ਧਾਰਾ 364 ਏ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸ.ਕੇ. ਅਹਿਮਦ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੱਲੇਸ਼ੀ ਸਿਰਫ਼ ਫਿਰੌਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 364 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹੋਰ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

17. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ,ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ

18. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕਰੋੜ ਦੀ ਧਾਰਾ 216 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਬਦਲਣ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਪੀ.ਸੀ. ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੈਣੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ) (2013) 7 ਐਸਸੀਸੀ 256, ਪੈਰਾ 11; ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਰੀਮੁੱਲਾ ਓਸਾਨ ਖਾਨ (2014) 11 ਐਸਸੀਸੀ 538, ਪੈਰਾ ਨੰ. 17 ਅਤੇ 18. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਡਾ. ਨੱਲਾਪਰੇਡੀ ਸ਼੍ਰੀਧਰ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2020) 12 ਐਸਸੀਸੀ 467, ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 21 ਵੀ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਹਨ:

"21. ਪੂਰਵਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਪੰਗਤੀ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 216 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਪ- ਵਿੱਚ "ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਧਾਰਾ (1) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ, ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਜੋੜਨ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਤਾਂ ਬਦਲਾਵ ਜਾਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਕਥਿਤ ਜੁਰਮ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਜਾਂ ਗਠਜੋੜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਵਾਧੂ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 216 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਇਕੋ ਇਕ ਰੁਕਾਵਟ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 364ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 363 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, ਅਗਵਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ 2000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਛੋਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ 2000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨਗੇ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਪ੍ਰਣਵ ਧਵਨ ਅਤੇ ਸ਼ੇਵਾਲੀ ਮੋਂਗਾ, ਐਲ ਸੀ ਆਰ ਏ ਐਸ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler